

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 340 din 05.09.2011

Dosar nr: 27A/2010

Petiția nr: 843/01.02.2010

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (autosesizare)

Reclamat: Biserica Ortodoxă Română

Obiect: Blocarea accesului greco-catolicilor la cimitire. Criteriu: religie.

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petentului

I.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București;

I.2. Numele și sediul reclamațiilor

I.2.1. Biserica Ortodoxă Română, Aleea Dealul Mitropoliei nr. 1, sector 4, București;

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea din 01.02.2010 arată că în **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** apar următoarele: „Preoții ortodocși au blocat și accesul greco-catolicilor la multe cimitire, inclusiv în localitățile Peșteana, județul Vâlcea; Damuc, județul Neamț; Ungheni, județul Mureș; Vințu de Jos, județul Alba; Magina, județul Alba; Rădești, județul Alba; Telec-Bicaz, județul Neamț și Bicaz-Chei, județul Neamț.”

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Au fost solicitate puncte de vedere din partea Asociației Umaniste din România (**Adresa nr. 1018/09.02.2010**, fila 2 din dosar), Bisericii Române Unite cu Roma (**Adresa nr. 1326/18.02.2010**, fila 4 din dosar, **Adresa nr. 2967/19.04.2010**, fila 18 din dosar), reclamațiilor (**Adresa nr. 1327/18.02.2010**, fila 5 din dosar).

3.3. Reclamatul a fost citat la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) pentru data de 11.05.2010 (fila 17 din dosar).

3.4. La audierea din 11.05.2011 s-a prezentat reclamatul.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Autosesizarea înregistrată la CNCD cu **nr. 843/01.02.2010** (fila 1 din dosar) arată că în **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** apar următoarele: „Preoții ortodocși au blocat și accesul greco-catolicilor la multe cimitire, inclusiv în localitățile Peșteana, județul Vâlcea; Damuc, județul Neamț; Ungheni, județul Mureș; Vințu de Jos, județul Alba; Magina, județul Alba; Rădești, județul Alba; Telec-Bicaz, județul Neamț și Bicaz-Chej, județul Neamț ”

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Prin **Adresa nr. 1327/15.03.2010**, înregistrată la CNCD cu nr. **2157/17.03.2010** (filele 15-16 din dosar) Patriarhia Română arată următoarele:

- în România regimul cimitirelor confesionale este reglementat de **Legea nr. 489/2006**, conform căreia „Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deținător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege” (art. 29 alin. 1);

- cu privire la cimitirele confesionale ortodoxe, **Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române** precizează că cimitirul de administrează de către Consiliul parohial, Consiliul mănăstiresc sau protopopiat (art. 187 alin. 1).

4.2.2. Prin **Adresa nr. 998/13.04.2010**, înregistrată la CNCD cu nr. **2913/16.04.2010** (fila 6 din dosar) Arhiepiscopia Râmnicului arată că Parohia Predeși, de care aparține Peșceana, a respectat Regulamentul de organizare și funcționare a cimitirelor Bisericii Ortodoxe Române. Consiliul local al comunei Peșceana a hotărât înființarea unui cimitir comunal. Depune acte în susținerea celor afirmate (filele 7-14).

4.3.3. Prin Adresa nr. 685/05.05.2010, înregistrată la CNCD cu nr. 3650/07.05.2010, Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia arată următoarele:

- în localitățile amintite din județul Alba și Mureș nu au mai fost conflicte din 2009;

- cimitierele parohiale ortodoxe sunt administrate în conformitate cu prevederile **Legii nr. 489/2006**;

- cimitirele parohiale și mănăstirești sunt bunuri sacre destinate exclusiv și direct cultului conform art. 170 alin. 3 din **Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române**.

4.3. Susținerile Bisericii Unite cu Roma

4.3.1. Biserica Română Unită cu Roma a depus la CNCD un comunicat înregistrat la CNCD cu nr. **3167/22.04.2010** (filele 19-20 din dosar), prin care se arată că preoții bisericii ortodoxe se opun înmormântărilor după rit greco-catolic.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că în fapt problema arătată în **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România**

nu este simplul acces al unor persoane de altă religie în cimitire, ci înmormântarea unor persoane aparținând cultului greco-catolic sau desfășurarea unor ritualuri greco-catolice în incinta cimitirelor ortodoxe.

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, la art. 2, oferă următoarele definiții pentru discriminare:

(1) *Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*

[...]

(3) *Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.*

(4) *Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

5.3. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996). Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”).

5.4. Există un tratament diferențiat din partea Bisericii Ortodoxe Române față de persoanele de religie ortodoxă comparativ cu persoanele de altă religie, dar acest tratament nu devine discriminare, întrucât situațiile nu sunt analoage și similare, bazându-se pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

5.5. Conform **Legii nr. 489/2006** „*Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deținător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege*” (art. 29 alin. 1). Cimitierele Bisericii Ortodoxe Române reprezintă

proprietatea privată a acestui cult, proprietate privată ce trebuie respectată atât de autoritățile statului cât și de alte persoane, conform legii.

5.6. Autoritățile publice locale au obligația de a respecta dreptul exercitării oricărei cult legal înregistrat în România, inclusiv Bisericii Unite cu Roma. În situația în care nu există decât cimitire pentru unele dintre cultele prezente în localitate au obligația de a soluționa conform legii problema cimitirelor.

5.7. Apreciem atitudinea reconciliatoare a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Alba Iulia în privința unor cimitire cum ar fi cel din Rădești, județul Alba sau Vințu de Jos, județul Alba. Buna înțelegere dintre culte este de dorit, dar respectul reciproc nu poate fi obținut prin forța legii, ci doar prin capacitatea de a înțelege această necesitate.

5.8. Prin urmare faptele prezentate în petiție nu reprezintă discriminare, reclamatul își exercită dreptul la proprietate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate în petiție nu reprezintă discriminare, reclamatul își exercită libertatea religioasă și dreptul la proprietate în condițiile legii.
2. Clasarea dosarului;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului, Ambasadei SUA din București, Asociației Umaniste din România, Bisericii Române Unite cu Roma.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată de persoanele care au un interes legitim în termenul legal de 15 zile de la comunicare potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

POP IOANA LIANA – Membru

VLAȘ CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 19.09.2011

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H.I.

